

Sjekkskjema for forebygging av campylobactersmitte

Dette skjemaet kan brukes for å kontrollere og sjekke ut mange av de faktorene som direkte eller indirekte kan ha med campylobactersmitte og annen smitte å gjøre. Krav i KSL fremkommer i parantes. Disse inkluderer både forskriftskrav og egne bransjekrav. På alle de spørsmålenes hvor du mener du har ting på stell, så krysser du av i "Ja"-kolonnen. Der du krysser av "Nei", vurder til slutt hvilke tiltak som kan være aktuelle og prioriter disse i rekkefølge.

Produsent:

Hus:

Dato:

Utforming av smittesluse og hygienerutiner i denne.

- 1 Har du smittesluse i tilknytning til personellinngang, med smitteskille - *fysisk tett* til gulv og vegger?¹ (KSL)
- 2 Er det håndvask med såpedispenser (alternativt desinfeksjonsmiddeldispenser), samt papirtørk og avfallsdunk i tilknytning til smitteslusa?² (KSL)
- 3 Vaskes eller desinfiseres hendene alltid av både røktere og besøkende, inkludert servicepersonell?² (KSL)
- 4 Skiftes alltid fottøy / fotsokker og klær / overtreksdrakt av så vel røktere som besøkende, inkludert servicepersonell? (KSL)
- 5 Er det orden / ryddig i eller rundt smitteslusa? (Skal ikke være uvedkommende utstyr tilstede) (KSL)
- 6 Er alt utstyr (verktøy, bøtter, etc.) som tas inn over smitteslusa nytt eller rent?³
- 7 Unngår du å sette utstyr direkte på gulv i uren sone før det tas med inn i ren sone?
- 8 Blir selvdøde og avlivede dyr fortløpende fjernet og enten fryst ned og hentet ev Norsk Protein eller brent i godkjent forbrenningsovn?⁴ (KSL)

Ja Nei

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

Øvrige smitteskiller, utvendige smitteverntiltak og hygienerutiner.

Behandling og oppbevaring av strø

- 9 Bruker du kun emballert strø?
- 10 Hvis du bruker uemballert strø - føler du deg rimelig trygg på at strøet kommer fra et tørt og ryddig sted?
- 11 Blir alt strø transportert og lagret smittemessig sikkert? (Rengjort og desinfisert kjøretøy og lager, sikret mot fugl og smågnagere)
- 12 I så fall du kjører inn strø, blir kjøretøyet rengjort og desinfisert under og på hjul før hver innkjøring?
- 13 I så fall du kjører inn strø, følger du opp med desinfeksjon av underlaget akkurat der kjøretøyet har kjørt?
- 14 Ved innkjøring av strø - gjennomfører du alltid alminnelige hygienerutiner via smitteslusa (håndvask og sko- og klesskift)?

Ja Nei

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

Innsett av daggamle kyllinger

- 15 Er det fast dekke utenfor port der kyllingene settes inn? (Støpt rampe eller plating, asfalt, e.l. som lastelemmen kan legges ned på)
- 16 I såfall det er fast dekke, vaskes og desinfiseres dette rutinemessig *rett før* nye dyr settes inn?
- 17 Settes kyllingene inn gjennom en egen port, annen enn den dyrene og gjødsel og strø tas ut etter endt innsett?
- 18 I så fall du har krysset "Nei" for spørsmålene 15, 16 og/eller 19 over, oppretter du i stedet fysisk smitteskille i port, der hverken transportpersonell eller transportvogner får lov å krysse? (KSL)

Ja Nei

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

Ved delt utslakting (Hvis du ikke har dette, gå rett til spm 22)

- 19 Bruker *alt* plukker- og transportpersonell *kun* smitteslusa og følger de oppgitte hygienerutiner der (håndvask og sko- og klesskift)? (KSL)
- 20 Er truck som brukes i huset enten blitt beskyttet mot sølesprut under transport eller rengjort og desinfisert før den kjører inn og ut?
- 21 Står transportkjøretøy- og/eller henger (med sidene for inn- og utløft av containere) og truck på et på forhånd rengjort og desinfisert fast underlag?

Ja Nei

☐	☐
☐	☐
☐	☐

Om omgivelsene rundt fjørfehuset

- 22 Er det 2 m vegetasjonsfri og/eller kortklippet plen rundt fjørfehuset, slik at ikke husdyr, fugl, smågnagere og insekter lokkes til huset? (KSL)
- 23 Er underlaget på gårdsplassen og rundt fjørfehuset godt nok drenert, slik at det ikke lett danner seg smittefarlige overflatedammer ved nedbør?
- 24 Er arealet rundt fjørfehuset fysisk avskjermnet fra eventuelle andre husdyrarter (storfe, sau)? (KSL)
- 25 Er fjørfehuset skjermnet for rovdyr, smågnagere⁵, fugler, hunder og katter? (KSL)
- 26 Blir før oppbevaring og førsystemer holdt utilgjengelig for smågnagere og fugl? (KSL)
- 27 Holdes fôranlegget utendørs rutinemessig fritt for fôr- og støvresten?
- 28 Utføres det aktivt smågnagervern (rutinemessig åtebekjempelse) ?⁵ (KSL)
- 29 Hvis mye insekter, er det satt inn tilstrekkelige tiltak for å minske eller avskjermne disse, slik at smittefare via insekter i fjørfehuset er minsket? (Tiltakene angitt under spørsmålene 22 - 24 og 30 - 31 hører innunder disse. Likeså må insektnett foran innluftventiler på side- eller endevegger vurderes)

Ja Nei

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

Om gjødselhåndtering

- 30 Blir gjødsel/strø enten deponert i lukket rom (f.eks. gjødselkum) eller utendørs (min. 50 m unna fjørfehuset), uten fare for avrenning? (KSL)
- 31 Ved utendørs deponi, dekkes dette over eller overflatebehandles med ulesket kalk, minst hver gang det er påvist campylobacter?⁶

Ja Nei

☐	☐
☐	☐

Drikkevannssystemer, vannkvaliteter og vanndesinfeksjon (Hvis du får vann fra offentlig vannverk, gå rett til spørsmål 47).

Vannet skal være av drikkevannskvalitet (KSL)⁷

	Ja	Nei
32		
33		
34		
35		
36		
37		
38		
39		
40		
41		
42		
43		
44		
45		
46		

Renholds-, vask-, desinfeksjons- og opptørkingsrutiner

	Ja	Nei
47		
48		
49		
50		
51		
52		

Oppsummering - Basert på gjennomgangen, hvilke forhold finnes det et forbedringspotensial for? Hva kan du gjøre for å utbedre disse? Sett opp forholdene og tiltakene i prioritert rekkefølge:

- 1 Det skal være smittesluse med ett eller to smitteskiller. I eggproduksjonshus anbefales det to smitteskiller, med en mellomsonne forbundet med eggpakkerom. Ideelt sett bør smitteslusa være i et eget rom, med en dør inn og en dør ut. Smitteskillet skal være fysisk tett mot gulv, enten det er støpt eller har en anslutningslist i for eksempel gummi. Det er dessuten en fordel om det i tilknytning til smitteskillet er mulighet for å sitte. Dette forenkler skifte for besøkende uten fare for å dra med seg smitte via ovetrekkstøy inn.
- 2 Har en ett fjørfehus, så forventes det at det er håndvask med kaldt og varmt vann i *tilknytning* til smitteskillet (ikke flere meter unna). Har en flere dyreromheter, så kan det aksepteres desinfeksjonsmiddeldispensere i stedet, men det betinger at det er mulig med en forutgående håndvask på gården. Det er viktig å vaske og/eller desinfisere hendene hver gang en går inn eller ut av fjørfehuset. Gjelder når det er dyr i huset eller etter utført vask og desinfeksjon. Hånddesinfeksjon er minst like bra eller bedre enn en utilfredsstillende utført håndvask. Betinginger at hendene er synlig rene for smuss.
- 3 Utstyr skal enten være nytt og ubrukt eller vasket og/eller desinfisert. Verktøymidler / verktøy kan settes på ren plast eller papir (som kastes etterpå). Skotøy må være nytt eller rengjort og desinfisert. Klær som skal brukes inne i husdyrrommet må enten være nye eller være vasket ved 60°C. Det skal skiftes i smitteslusa - ikke andre steder på gården!
- 4 Døde og avlivede dyr bør ikke legges rett på gulv i uren sone. De bør legges i for eksempel egnet papirsekk eller rengjørbar beholder. Kadavrene kan enten brennes i godkjent forbrenningsovn eller fryses ned for senere destruksjon av godkjent destruksjonsvirksomhet (Norsk Protein)
- 5 Mus kan komme seg inn åpninger på 7 mm, mens rotter kan komme seg inn åpninger på 20 mm. I praksis vil det være umulig å tette igjen alle hull, sprekker og andre åpninger. Derfor må en også ha et aktivt smågnagervern i tillegg, dvs. feller med som det regelmessig skiftes åte i.
- 6 Det er vist at campylobactersmitte kans spres over minst to kilometer. Antatte smittebærere er fugl eller insekter. Tildekking eller overflatebehandling med ulesket kalk kan være gode tiltak i tilfelle campylobactersmitte i gjødselhaugen.
- 7 Drikkevannskvalitet: I denne sammenheng menes *hygienisk* kvalitet, altså at vannet er fritt for smittestoffer som kan forårsake sykdom. Dersom vannet kommer fra egen, privat vannkilde skal det tas vannprøve for analyse hver høst i tidsrommet august-november. Vannprøven skal analyseres for kintall ved 22 °C, koliforme bakterier og E. coli-bakterier (KSL) Det skal så settes inn nødvendige tiltak ved avvik eller funn som tilsier det.
- 8 Med faglig vurdering menes inspeksjon og anbefalinger gitt av ekspertise kyndige i vannbehandling. Det kan være nødvendig med for eksempel partikkelfiltre (mye humus ivannet), ulike former for ionebyttere / filtre (mye jern, magnesium eller andre mineraler) og behandling for hardt vann (høyt kalsiuminnhold) for å forebygge avleieringer drikkevannssystemene.
- 9 Varsling eksempelvis via lysignal på styreskapet på UV anlegget eller via elektronisk varsling, eksempelvis til mobil.
- 10 Flere studier har vist at tomtid kortere enn 9 - 14 dager øker risikoen for campylobactersmitte i neste innsett.

Om smittebeskyttelse generelt - se Animalias smittebeskyttelsesbrosjyre: www.animalia.no/smittebeskyttelse-fjorfe
 Har du innspill eller kommentarer til dette skjemaet? Send de gjerne til oss per e-post på ht.fjorfe@animalia.no